

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. De Apostasia, Lectione Librorum prohibitorum, & Disputatione cum
Hæreticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

ras ab Episcopo loci, seu ipsius Vicario Generali obtinere satagat: nam in hisce partibus fermè omnes Episcopi specialem habent facultatem absolvendi ab hæresi, quam etiam aliis Viris qualificatis delegare possunt. (c) Ut dicitur in 2° d^o d^o 3°

Q U Æ S T I O I V.

De Apostasia, Lectione Librorum prohibitorum, &c Disputatione cum Hæreticis.

36. **C**ONCL. I. *Apostasia à Fide*, est totalis discessio à Fide Christiana. Ita communis. Unde tunc propriè committitur *Apostasia à Fide*, cum quis non tantum in parte susceptam Fidem Christianam deserit, sed in totum; puta deficiendo ad Paganismum, prout fecit Julianus Apostata, vel ad Judaismum. Fatendum tamen, quòd communiter etiam à Fide Catholica transiens ad Hæreticos, dicatur apostatate; sed hæc locutio non est tam propria.

37. Dicitur, *Apostasia à Fide*. Nam præter hanc est adhuc duplex *Apostasia*, videlicet à Religione, & ab Ordine. *Apostasia à Religione*, est criminosa & mortifera recessio ab Instituto Ordinis Religiosi sine animo revertendi. Et rectè apponitur, *criminosa recessio*: nam qui cum licentia Prælati egreditur, v. g. transiens ad arctiorem Religionem, vel ejectus à Religione, aut secundum Canones ad Episcopalem Dignitatem promotus, Apostata non est. Additur etiam, *sine animo revertendi*: nam si quis ad tempus vagaretur sine licentia Prælati, Fugitivus potius censeretur spectato Jure Communi, quàm Apostata; licet juxta particulares quarundam Religionum Constitutiones etiam hi nomine Apostatarum quandoque comprehendantur, eorumque pœnis subiaceant; ut de Ordine FF: Minorum observat Sanctorus de Melfi in *Statuta Generalia*, cap. 2. *Statuto* 62. Huc reducitur *Apostasia à Conventu*, vel *Conventu*, vel *habitum*; & fit, quando aliquis Religiosus sine licentia Prælati recedit à Conventu, vel omninò habitum Regularem dimittit.

38. *Apostasia ab Ordine* dicitur, cum quis in sacris Ordinibus constitutus, puta Subdiaconus, Diaconus, vel Sacerdos, ad statum ab Ordine, conjugij, vel laicalis conversationis, dimisso habitu Clericali, propriâ temeritate se transfert. Pœnæ talium Apostatarum

ff

præ-

præter peccatum mortale, quod incurrunt, plures sunt in Jure Canonico statutæ, de quibus alij.

Lectio librorum perverforum, præsertim hæreticorum, rectè prohibita.

39. CONCL. II. Lectio Librorum perverforum, præsertim hæreticorum, quando ex ea aliquod morale periculum subversionis imminet, est indubiè Jure Divino naturali prohibita: hinc quia ejusmodi periculum frequenter imminet, absolute loquendo, rectè S. Mater Ecclesia lectionem Librorum perverforum, præsertim hæreticorum, prohibuit. Nam, ut dicitur 2. Timoth. cap. 2. *Sermo eorum ut cancer serpit*: unde est meritò vitandus, atque per modum justæ cautelæ piè admodum Ecclesia Catholica Fideles ab hujusmodi venenosis scriptis avertit.

Duplex circa eam prohibitio Ecclesiæ, una contenta in Bulla Cœnæ; altera in Bulla Cœnæ;

40. CONCL. III. Circa Lectionem librorum prohibitorum duplex defactò est consideranda prohibitio Ecclesiæ. Una est contenta in Bulla Cœnæ Domini, in qua excommunicantur, excommunicatione Papæ reservatâ, Hæreticorum libros hæresin continentés, vel de Religione tractantes, sine autoritate Sedis Apostolicæ scienter legentes, retinentes, imprimentes, vel quomodolibet defendentes.

Sed excusat parvitas materiæ, & quæ talis sit

41. Cæterùm hoc intelligendum est, nisi excuset parvitas materiæ; ut est una pagina, etiam libri in folio impressi. Pirhing *tit. de Hæreticis, num. 20.* citans alios. Imò plures Doctores censent, dictam excommunicationem non incurri ab eo, qui secluso alio subversionis periculo legit Epistolam, Concionem, aliamve brevem scripturam, etiam impressam, alicujus hæretici, atque hæresin continentem: quia verba Bullæ Cœnæ in rigore intellecta loquuntur de libris; prædictæ autem scripturæ non censentur vulgariter nomine libri, prout observat Herincx *disp. 9. de Fide, quest. 8. num. 86.* & Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap. 10. n. 29.* Ideoque Catholici his in locis non faciunt sibi scrupulum, si secluso alio periculo legant Epistolam, vel Concionem quandam hæreticam, quam interdum ab amicis hæreticis accipiunt: quamvis, quia facile venenum latentis hæresis potest inficere corda incauta, Parochis & Confessarijs meritò sit invigilandum, ut talia evitentur.

Altera in Indice librorum prohibitorum.

42. Altera Ecclesiæ prohibitio circa Lectionem librorum, ob errores vel errorum suspicionem prohibitorum, continetur in Indice Librorum prohibitorum, qui jussu S. Concilij Tridentini, & autoritate SS. Pontificum editus est, & continet plures regulas. Et quidem virtute dicti Indicis Librorum prohibitorum, ubi is receptus est, incurrunt excommunicationem, non tamen refer-

reservatam Papæ, qui legunt libros ob errores vel errorum suspicionem prohibitos. Dicitur, *ubi is receptus est*: nam Indicem librorum prohibitorum quoad secundam Classẽm non esse in Germania receptum, asserunt multi Authores, ac præsertim Layman *lib. 2. tract. 1. cap. 15. n. 8.*

43. CONCL. IV. Etsi licitum sit Viris doctis, & quandoque necessarium, justam ob causam de rebus Fidei cum Infidelibus disputare, id tamen non nisi debitis cum circumstantiis est faciendum. Ita communis. Et quidem prima pars patet exemplo Christi, qui disputavit cum Phariseis, *Joan. cap. 8.* & alibi. Similiter S. Stephanus disputasse legitur cum Judæis, *Actor. 6.* Paulus cum Judæis & Græcis, *Actor. 9.* quod ipsum SS. Patres contra Hæreticos sæpius fecisse dignoscuntur. Altera verò pars probatur inductione: inprimis enim ad id ex parte disputantis requiritur congrua scientia; quia viris indoctis de Fide disputare non licet, ob periculum multos errores proferendi, cum jactura & dedecore Fidei Catholicæ, atque scandalo audientium.

Disputare de rebus Fidei, quando licitum?

44. Secundò requiritur ex parte disputantis, ne eidem sit inibita disputatio lege aliquâ positivâ humanâ. Sic quippe in Jure Canonico, *cap. 2. de Heret. in 6.* sub pœna excommunicationis ferendæ sententiæ, prohibetur laicis, *publicè vel privatim de Fide Catholica disputare.* Notat tamen Herincx *disp. 9. de Fide, quest. 3. num. 34.* post Coninch, & alios, præmissam legem seu prohibitionem vel non esse usu receptam, vel usu contrario abrogatam in terris, in quibus Hæretici cum Catholicis permixti vivunt: quia passim ibidem cum hæreticis in privatis colloquijs disputant laici, & sæpè id necessarium est pro avertendo pusillorum scandalo, præsertim ubi propter persecutiones hæreticorum Clerici non tolerantur.

Laicis prohibetur esse disputare

45. Tertiò requiritur finis honestus, videlicet defensio veræ Fidei, errorum confutatio confirmatio Fidelium, Infidelium conversio, aut infirmorum confortatio. Item, ut ex tali disputatione sperare liceat utilitatem quandam & fructum: sive in eo, cum quo fit disputatio, sive in audientibus: alioquin enim disputatio foret inutilis, aut ob prævum finem penitus illicita.

Tertiam Requisitam &c.

46. Quæres, an liceat Catholicis comitari funera Hæreticorum ad sepulturam? Resp. hic opus esse distinctione. Et quidem in locis, ubi prohibitum est Catholicis conversari cum Hæreticis sub pœna excommunicationis, palàm est, non licere eorum funera comitari: alioquin enim quis ageret contra justam,

Catholicis an liceat comitari funera hæreticorum?

gravémque prohibitionem. Econtrà verò in illis locis, ubi Catholici promiscuè vivunt cum Hæreticis, & quotidie sine alia prohibitione cum eisdem conversantur, licitum est Catholicis comitari funera Hæreticorum, si præcisè spectetur sepultura. Ratio est: tum quia hic cessat omne scandalum, simulque nulla est prohibitio in contrarium, uti supponitur. Tum quia sepelire mortuos, secundùm se est opus bonum Misericordiæ corporalis. Tum tandem, ut norat Layman *lib. 1. traët. 5. part. 2. cap. 4. circa finem*, talis comitatus, cognationis vel necessitudinis gratiæ præstitus, potiùs spectat ad communionem politicam, non autem est approbatio hæresis.

DISTINCTIO V.

De Spe, atque oppositis Vitij.

QUÆSTIO I.

De Spe Theologica, ejusque obligatione.

Spei varia
acceptio:
mes,

I. **O** Missis alijs Spei acceptionibus, huc minùs attinentibus, Spei nomen aliquando sumitur pro ipsa re sperata, juxta illud D. Apostoli ad Titum 2. *Expectantes beatam spem*. Quandoque pro aliquo, in quo speratur, seu spes nostra ponitur, prout accipitur Psalm. 90. *Tues Domine spes mea*. Magis tamen ad propositum, sumitur Spes pro habitu, vel actu quodam voluntatis, expectantis bonum futurum, arduum item ac difficile. Quòd si bonum illud sit naturale, ita ut viribus naturæ acquiri possit, erit spes humana: si verò supernaturale, ut bonum gratiæ & gloriæ cælestis, ad quod consequendum opus est auxilio Dei, dicitur Spes Theologica seu Divina. Et de hac loquendo sit

Spe Theo-
logica, quid?

2. CONCL. I. *Spes Theologica* est virtus divinitus infusa, qua desideramus consequi Bonum infinitum, ex gratia & meritis in patria adipiscendum. Ita desumitur ex Doctore nostro 3. *dist. 26. q. un.* Nec in re differt ab illa vulgata definitione, qua dicitur: *Spes est virtus divinitus infusa, per quam certa cum fiducia nostræ salutis, & æternæ vitæ bona expectantur*: nam nostræ salutis, & æternæ vitæ bona, primario & principaliter consistunt in consecutio-